

NGƯỜI DI TẢN BUỒN

DƯỚI GÓC NHÌN CỦA CỤU PHÓNG VIÊN CHIẾN TRƯỜNG KIỀU MỸ DUYÊN

**Kiều Mỹ Duyên trong cuộc phỏng vấn Người Di Tản Buồn của Hương Thơ-
Saigon TV**

Hương Thơ:

Hương Thơ và chương trình Góc Cảnh Cuộc Sống của Sài Gòn TV, kính chào quý vị và các bạn.

Thưa các bạn, vào tháng 3 năm 1975, đội quân Bắc Việt Cộng Sản bắt đầu đợt tấn công cuối cùng để xâm chiếm miền Nam Việt Nam và bắt đầu cho cuộc di tản lịch sử của dòng người tị nạn sau khi miền Nam thất thủ. Cũng vào tháng 3 năm nay, năm 2022, trang lịch sử như được lặp lại khi chúng ta chứng kiến những gì đang diễn ra ở Ukraine với những cảnh tượng tang thương của chiến tranh: khói lửa, thành phố tan hoang vì bom đạn, nỗi lo lắng kinh hoàng về chết chóc, chia ly của hàng triệu người dân Ukraine chạy loạn, phải rời bỏ quê nhà, thì có lẽ những người Việt tị nạn chúng ta, những người đã từng trải qua biến cố kinh hoàng đó sẽ không khỏi bị ám ảnh và chạnh lòng thương xót.

Cảnh di tản của người Việt năm 1975.

Cảnh di tản của người dân Ukraine năm 2022.

Trong chương trình Góc Cảnh Cuộc Sống của Sài Gòn TV ngày hôm nay, Hương Thơ xin mời quý vị nghe câu chuyện xoay quanh thân phận những người di tản buồn qua góc nhìn của một cựu phóng viên chiến trường, bà An Nguyễn, Kiều Mỹ Duyên.

Kiều Mỹ Duyên:

Cảm ơn Hương Thơ. Kính chào quý khán thính giả, kính chúc quý khán thính giả có một đời sống bình yên.

Hương Thơ:

Hương thơ xin phép được giới thiệu chị Kiều Mỹ Duyên. Tất nhiên, khuôn mặt và tên tuổi của chị rất quen thuộc với mọi người, nhưng Hương Thơ cũng xin phép một lần nữa được giới thiệu chị. Chị Kiều Mỹ Duyên là một tên tuổi rất quen thuộc trong làng báo chí trước năm 1975 và cho đến bây giờ. Chị từng là cô nữ sinh trường Trưng Vương, luật khoa Sài Gòn, từng du học Úc Châu cuối thập niên 60, khi trở về nước, chị trở thành nữ phóng viên chiến trường nổi tiếng gan dạ và xông xáo làm việc cho nhật báo Hòa Bình ở Sài Gòn trong một thời gian dài cho tới ngày 30 tháng 4 năm 1975. Chị vượt biên năm 1976 và định cư tại tiểu bang California. Năm 1982, chị tốt nghiệp ngành báo chí tại đại học Cal State Fullerton. Năm 1984 cho đến nay, chị đã xuất bản 2 quyển sách: bút ký chiến trường Chinh Chiến Điều Linh năm 1994 và tuyển tập Hoa Cỏ Bên Đường năm 2021. Chị từng được trao giải thưởng Who's who, California 1982. Chị làm trong ủy ban phát triển gia cư, đại bồi thẩm đoàn Orange County năm 2000- 2001, chị cũng là thành viên hội đồng quản trị chị từ thiện YMCA, và từ đó cho đến nay chị Kiều Mỹ Duyên phụ trách các chương trình hội thoại về những vấn đề chuyên môn, sinh hoạt cộng đồng của người Việt tị nạn trên các cơ sở truyền thông ở hải ngoại. Chị vẫn thường xuyên cộng tác với các tờ báo Việt ngữ như báo Viễn Đông, Việt Báo, Thăng Mõ, Báo Mới, Bút Tre ở Arizona, Thương Mại Miền Đông ở Washington D.C, v.v. Đó là những thành tích và kinh nghiệm rất dày dặn của chị Kiều Mỹ Duyên. Chị nổi tiếng trong các lĩnh vực từ nhà báo, nhà văn, nhà địa ốc và đặc biệt trong phần giới thiệu, Hương Thơ nói với quý vị khán thính giả là chị đã từng là một cựu phóng viên chiến trường. Một nữ phóng viên chiến trường trước năm 1975, chị đã từng đi theo các cuộc hành quân của các chiến sĩ miền Nam Việt Nam đến khắp nơi đang diễn ra những trận chiến khốc liệt vào thập niên 60.

Hương Thơ xin phép nói về cuộc đời của một người nữ phóng viên chiến trường. Phóng viên chiến trường là một nghề rất nguy hiểm. Chị Kiều Mỹ Duyên cho Hương Thơ biết chị bước vào nghề này một cách tình cờ, nhưng phải trải qua những huấn luyện, những đào tạo, những kỹ năng và nguyên tắc cơ bản về thể chất cũng như tinh thần. Chị có thể chia sẻ bước đầu khi vào nghề phóng viên chiến trường được không ạ?

Phóng viên tiền tuyến Kiêu Mỹ Duyên đang hân hoan cùng các chiến sĩ Thủy Quân Lục Chiến vui mừng chiến thắng vẻ vang tại cố thành Quảng Trị vào mùa hè đỏ lửa năm 1972.

Kiều Mỹ Duyên:

Cảm ơn Hương Thơ. Phóng viên chiến trường là người không sợ chết và say mê nghề nghiệp, lao vào lửa đạn. Bay trên L19, sát mặt đất cũng không sợ chết. Tòa soạn báo không có huấn luyện cho phóng viên, nhưng là võ sinh của võ đường Aikido của giáo sư Đặng Thông Phong, được thầy huấn luyện khi mình ngã xuống, phải bảo vệ được huyết đạo sau ót của mình. Khi ra chiến trường hoặc trên trực thăng nhảy xuống đất, phải làm mọi cách để bảo vệ cổ của mình. Chúng tôi tập bắn súng ở xạ trường Bình Thới, với chị Hương là phu nhân của đại tá Dền. Chị Hương có thể bắn được cả hai tay. Chị dạy cho chúng tôi rất tỉ mỉ cả tay mặt và tay trái. Các quý vị quân nhân đều biết xạ trường Bình Thới lớn như thế nào?

Hương Thơ:

Thưa chị, chị thấy tự bản thân chị đòi hỏi là tôi muốn học bắn súng, học võ hay là họ đòi hỏi những kỹ năng đó ở một phóng viên chiến trường?

Kiều Mỹ Duyên:

Họ không đòi hỏi nhưng do mình thích học: học võ Aikido, học bắn súng và học thêm nữa về cứu thương. Khi thấy một người bạn, một người lính hay người bạn phóng viên chiến trường của mình bị thương, mình phải biết cách băng bó, cấp cứu cho người đó. Mình luôn mang theo băng cá nhân, nếu mình bị thương, mình cũng phải biết tự cấp cứu cho bản thân.

Hương Thơ:

Chị Kiều Mỹ Duyên cũng đã chia sẻ, ba của chị là một võ sư Bình Định rất nổi tiếng, nên Hương Thơ nghĩ rằng chị cũng có máu con nhà võ, được huấn luyện từ ba.

Kiều Mỹ Duyên:

Cảm ơn Hương Thơ. Ông cố của chị đến từ Bình Định, ông nội cũng là người Bình Định. Ở Bình Định, con gái cũng phải học võ. Ba chị dạy võ miễn phí cho mọi người nhưng không cho con gái học. Ba nói con gái phải dịu dàng, biết nấu ăn ngon, may ra mới có người rước, con gái học võ đi quyền ào ào, thì ai dám rước. Ba chị không cho chị học võ. Khi chị xuống Sài Gòn học Văn Khoa, chị đến võ đường và học võ với giáo sư Đặng Thông Phong.

Hương Thơ:

Chị Kiều Mỹ Duyên nói làm Hương Thơ cảm thấy “nhột” vì Hương Thơ cũng học võ, có lẽ vì vậy không ai dám “tán” mình. Vậy là phóng viên chiến trường ở ngoại quốc đòi hỏi nhiều huấn luyện hơn, ở Việt Nam có lẽ dễ dàng hơn phải không thưa chị? Nhưng người phóng viên chiến trường cũng cần phải được trang bị áo giáp và nón sắt phải không thưa chị?

Kiều Mỹ Duyên:

Phóng viên khi ra chiến trường dù đơn vị cho mượn áo giáp cũng không thể mặc vì áo giáp nặng quá làm sao chạy được. Phóng viên mang theo máy hình rất to và trong ba lô có tập sách, dụng cụ cứu thương thì làm sao mặc áo giáp? Đa số phóng viên chiến trường chết nhiều lắm, kể cả những ký giả ở ngoại quốc sang, chết rất nhiều ở chiến trường Việt Nam, Cao Miên, Lào. Có anh phóng viên buổi sáng gặp ở buổi họp báo, sau đó một toán thì đi với chiến sĩ Nhảy Dù, một toán đi với Biệt Động Quân, một toán nữa đi với Thủy Quân Lục Chiến. Buổi chiều về thì anh nằm trên băng ca đã chết để lại vợ và 9 người con. Cho nên trong chiến tranh, buổi sáng gặp mặt uống cà phê rồi mỗi người đi theo các cánh quân khác nhau, buổi chiều trở về, người nào còn sống mình còn nói chuyện được, đó là điều hạnh phúc, nếu buổi chiều về nằm trên băng ca hoặc buổi chiều vào trong bệnh viện để thăm người bạn mới gặp hồi sáng uống cà phê thì đó là điều bất hạnh.

Hương Thơ:

Trước năm 1975 năm có bao nhiêu nữ phóng viên chiến trường ạ?

Kiều Mỹ Duyên:

Nữ phóng viên chiến trường Việt Nam không nhiều, nhưng phóng viên người Mỹ nhiều. Nữ phóng viên Việt Nam đếm trên đầu ngón tay: ký giả Phan Trần Mai, là sĩ quan Nhảy Dù, từng biểu diễn nhảy dù ở sông Hương, ký giả Lam Hồng Cúc công tác ở Cao Nguyên Trung Phần, Pleiku và đã chết ở đó, nhưng không phải chết vì súng đạn mà chết vì một lý do gì đó. Nữ phóng viên không nhiều nhưng mà nam phóng viên nhiều lắm. Nhiều khi đi hai ba chục người nam, vì nam đi lính rồi được biệt phái ra làm tâm lý chiến. Nữ phóng viên mang ba lô như lính thì làm sao chạy được? Nên không thể mặc áo giáp và đội nón sắt.

Hương Thơ:

Như chị nói, phóng viên chiến trường là một nghề rất nguy hiểm. Những khó khăn thử thách mà một phóng viên chiến trường như chị đã trải qua, chị có thể kể một vài câu chuyện khi tác nghiệp được không ạ?

Kiều Mỹ Duyên:

Khó khăn của người phóng viên chiến trường là phải chạy và chạy thật nhanh. Người nào có học hướng đạo thì sẽ chạy giỏi, kỹ thuật này học được ở các hội từ thiện dạy. Khi người lính chạy, mình cũng phải chạy theo, vừa phải chạy nhanh vừa phải làm việc, dùng máy hình vừa chạy vừa chụp hình. Chẳng hạn trên máy bay mình chụp xuống chừng 30 giây, làm sao giữ cho máy ảnh không rung, để hình không bị nhòe. Yếu tố quan trọng nhất của một người phóng viên chiến trường là say mê nghề nghiệp, không sợ chết và tin rằng sống chết có số. Luôn luôn lạc quan nghĩ rằng sống chết do Trời định, nếu tới ngày giờ chết, không chết ở chiến trường thì ở hậu phương cũng có thể trượt chân té chết. Cho nên người phóng viên phải sống lạc quan, yêu nghề, lao vào trận chiến để có những bài phóng sự nóng sốt nhất. Mỗi tờ báo chỉ có hai phóng viên được cấp giấy phép bởi Bộ Tổng Tham Mưu, khi đó là đại tướng Nguyễn Văn Mạnh cấp thẻ cho. Cục An Ninh phải điều tra xem phóng viên đó bên nội bên ngoại có ai đi tập kết hay không? Họ lựa chọn rất kỹ, sưu tra lý lịch giống như làm đại bồi thẩm đoàn cũng sưu tra lý lịch của người này có phạm tội hình sự hay dân sự không?

Trong thẻ báo chí được bộ Tổng Tham Mưu cấp, có ghi: Xin các đơn vị quân đội đồng minh cũng như Việt Nam giúp cho người cầm thẻ ký giả này phương tiện để ra chiến trường như tàu thủy, máy bay, trực thăng, xe hơi, xe zEEP, thiết giáp và cung cấp chỗ ở, lương thực. Phóng viên chiến trường cũng ăn gạo sấu như các chiến sĩ, nhưng chiến sĩ có kinh nghiệm, còn ký giả thì không có kinh nghiệm, nên ký giả vì nghề nghiệp đã hy sinh ở chiến trường Đông Nam Á rất nhiều, ở Việt nam, Miên, Lào, v.v.

Hương Thơ:

Cảm ơn chị Kiều Mỹ Duyên rất nhiều. Xin chị kể lại một vài câu chuyện trong vòng lửa đạn của một người phóng viên mà chị đã trải nghiệm. Hãy kể một câu chuyện nào rất là ly kỳ mà còn ám ảnh chị cho đến tận bây giờ?

Hàng ngàn người Việt Nam di tản bằng đủ loại phương tiện năm 1975

Kiều Mỹ Duyên:

Thưa quý khán thính giả, nói về kinh nghiệm trong nghề làm phóng viên chiến trường thì nhiều lắm. Trong Chinh Chiến Điều Linh có hai bài: một là bài Trở Lại Cổ Thành, Cổ Thành được xây từ thời triều vua Gia Long và sau đó vua Minh Mạng trùng tu lại, tường thành rất dày, tiểu đoàn 5 Nhảy Dù về Cổ Thành có mấy trăm mét mà máu đổ thịt rơi, công binh chiến đấu đổ máu, được miêu tả trong bài Trở Lại Cổ Thành là đau thương nhất, một bài nữa là Bay Trên Lửa Đạn. Những bài phóng sự này không phải chúng tôi vượt biên đem theo được đâu, chúng được thư viện Quốc Hội Hoa Kỳ lưu trữ lại, cho nên chúng tôi đến thư viện, lấy những bài đó ra và in thành Bút Ký Chiến Trường Chinh Chiến Điều Linh. Quý vị không thể tưởng tượng khi bay trên L19, bay rất thấp để bỏ xuống trái khói cho phản lực cơ hay là yểm trợ cho các đơn vị tiến ra mặt trận. Rất xúc động hình ảnh người lính chiến Việt Nam hiên ngang, dũng cảm lao mình vào súng đạn. Hy sinh lớn nhất trên trần gian này này là hy sinh mạng sống của mình, bỏ lại cha mẹ, vợ con và lao vào súng đạn. Sự hy sinh đó thật là cao cả. Lúc nào chúng tôi cũng cầu nguyện cho các anh chiến sĩ đã hy sinh vì Tổ quốc phù hộ cho người dân trong nước sớm có Tự Do, Dân Chủ, Nhân Quyền, và phù hộ cho những người tị nạn Cộng Sản khắp nơi trên thế giới, những người thế hệ thứ nhất như chúng tôi mơ ước một ngày về, mà ngày về đó không còn Cộng Sản, ngày về đó khi Việt Nam có Tự Do, Dân Chủ và Nhân Quyền.

KIỀU MỸ DUYÊN

CHINH CHIẾN
ĐIỀU LINH

Bút ký chiến trường CHINH CHIẾN ĐIỀU LINH- Kiều Mỹ Duyên

Tôi còn nhớ khi chúng tôi ra miền Trung, Trung Tướng Lâm Quang Thi khi đó là Sư đoàn trưởng của 1 sư đoàn ở Đà Nẵng, ông đưa chúng tôi đi thăm tiền đồn Ba Tơ, biên giới Việt Lào mới vừa có trận đánh đêm qua và sáng hôm sau Trung Tướng bay thăm tiền đồn này. Khi hạ cánh xuống rừng khuyh diệp, nhìn xác địch quân vắt trên kẽm gai. Một đại đội thường là một trăm mấy chục người, nhưng mà lúc đó có người đi phép, có người bệnh, có người bị thương về thành phố. Những người vợ lính ngày thường đâu biết làm gì, chồng dạy cho vợ bắn súng, con cũng học bắn súng. Chúng tôi hỏi một em bé khoảng 10 tuổi, đen thui, om nhom, con người Thượng:

- Hôm qua cháu làm gì?

Em bé đó đưa tay ra chỉ vào thùng đạn. Quý đồng hương cũng biết khi có chiến tranh, tất cả mọi người ở trong đồn phải đi ra khỏi đồn bằng giao thông hào. Khi đó, nhiều tiểu đoàn Việt Cộng tấn công vào tiền đồn đó, em bé đã dùng đầu và tay để đẩy thùng đạn xuống giao thông hào cho ba má chiến đấu. Những người lính có gia đình mang theo vợ con ra chiến trường, không có thời gian để dạy con học chữ, nhưng người cha, người chồng lính chiến đó dạy cho vợ và con bắn súng. Vì vậy, vợ con của họ đều là chiến sĩ, mà cả gia đình chỉ lãnh một đầu lương, trong khi mọi thành viên gia đình, người nào cũng cầm súng. Thương lắm, thương lắm! Mấy chục năm rồi, chúng tôi vẫn còn nhớ hình ảnh của đứa trẻ đó ở tiền đồn Ba Tơ, sát biên giới Việt Lào. Ông

Quận Trưởng Ba Tư cũng đã sang đây nhưng nay đã qua đời. Thời điểm chiến tranh, đêm ngày pháo kích dội vô tiền đồn đó, nhưng may mắn ông vẫn còn sống sót.

Hương Thơ:

Tang thương khi chị nhìn thấy cảnh chết chóc của cả hai bên, cũng là người dân Việt Nam mà lại bắn giết nhau, chứng kiến tận mắt sự chia ly và dửng dưng của người lính, Hương Thơ nghĩ rằng nghề nghiệp phóng viên rất quan trọng. Phóng viên chiến trường giúp cho những trang lịch sử được viết lại một cách sống thực nhất. Đòi hỏi nghề nghiệp của người phóng viên là phải phản ánh đúng sự thật phải không thưa chị?

Kiều Mỹ Duyên:

Đúng rồi, Hương Thơ. Bất cứ trường báo chí nào ở Á Châu, Úc hay Hoa Kỳ, người phóng viên phải nói sự thật sự thật và sự thật. Vì sự thật đó mà một phóng viên của đài Fox, và một đạo diễn đã tử thương trong những ngày qua. Họ đi quay phim về sự thật của đồng bào Ukraine bị nạn. Trên đường bị nạn, hai bên Nga và Ukraine đã thỏa thuận mở đường cho mọi người đi, nhưng họ lại gài mìn, cho nên xe bus bị trúng mìn nổ tung, mọi người ngồi trên xe bus chết hết. Những người ký giả đó vì yêu sự thật đi quay phim người bị nạn mà đã bỏ mạng,

Hương Thơ:

Như vậy có hai sự lựa chọn cho người phóng viên là bước vào lửa đạn có thể bị chết để mang những tin sự thật về cho độc giả, cho thế giới được xem, hai là không lấy tin gì hết ở nhà an toàn để giữ lại tính mạng của mình.

Kiều Mỹ Duyên:

Khi làm phóng sự như vậy thì tính mạng của người phóng viên không được đảm bảo. Sự thật tuần vừa qua đã có mấy ký giả hy sinh vì say mê nghề nghiệp, vì yêu sự thật, nói lên sự thật cho thế giới biết là quân đội Nga xâm lăng Ukraine, mà đã bỏ mạng nơi xa trường, để lại cha mẹ, vợ con. Thương lắm mọi người ơi! Ai đi học báo hay truyền thông, đều phải học nói lên sự thật, sự thật và sự thật.

Hương Thơ:

Bởi vậy, chúng ta đừng tin vào những tin giả lan tràn khắp nơi. Như chị Kiều Mỹ Duyên đã nói, chiến trường Ukraine đã trở thành tử địa của nhiều nhà báo đã bất chấp nguy hiểm tìm đến và ghi lại, có nhiều phóng viên từ tài tử đến chuyên nghiệp đã ngã xuống. Một lần nữa, Hương Thơ xin nhắc lại phóng viên chiến trường có 2 lựa chọn: Một là xông vào hiểm nguy để đưa tin cho độc giả, hai là đứng ngoài sự kiện lịch sử trôi qua mà không được thông tin gì hết.

Thưa chị, vì chị đã từng đứng trước vùng lửa đạn, sát cánh với các chiến sĩ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa, và đã viết về sự can đảm, hào hùng, hy sinh quá nhiều của người lính qua bút ký Chiến Trường Chinh Chiến Điều Linh, nên chị luôn luôn tôn vinh sự hy sinh của người lính, những cựu chiến binh, những người lính H.O, và những người vợ lính phải không thưa chị?

Kiều Mỹ Duyên:

Đúng rồi, Hương Thơ. Ai cho mình một trái ổi, một trái chanh hay một trái mận, mình cũng cảm động, cũng cảm ơn, bởi vì đó là tình người. Hy sinh lớn nhất là hy sinh cái mạng của mình, bỏ lại vợ con, cha mẹ. Có những người 18 tuổi đã đi lính, bị động viên, rồi tình nguyện vào các binh chủng thiện chiến, như Biệt Động Quân, Thủy Quân Lục Chiến, Nhảy Dù, Biệt Kích Nhảy Dù, những binh chủng hào hùng nhất ra ngoài chiến trường. 18 -19 tuổi, chưa có kinh nghiệm chiến đấu.

Có một anh đi du học Pháp về, có bằng tiến sĩ, về Việt Nam tình nguyện đi lính, vào trung tâm huấn luyện Quang Trung huấn luyện sau đó về Hậu Nghĩa trong sư đoàn 25, mấy tuần sau hy sinh ở chiến trường. Bởi vì anh nhất định cầm súng để trả nợ Tổ Quốc, chính phủ đã cho anh đi du học bên Tây. Để có bằng tiến sĩ ở Pháp, anh học rất cực khổ. Anh đã tử thương ở Hậu Nghĩa. Kiều Mỹ Duyên cũng ngã mũ kính chào những người đã hy sinh, kính chào thương phế binh và rất thương những người vợ lính bỗng chốc mất chồng, con lính bỗng chốc mất cha.

Hương Thơ:

Chị đã làm gì để thể hiện tình thương đó thưa chị?

Kiều Mỹ Duyên:

Kiều Mỹ Duyên rất nhớ ơn và rất cảm phục trung tá Nguyễn Thị Hạnh Nhân. Chị là trung tá Không Quân, rất dễ leo lên máy bay di tản sang Hoa Kỳ, nhưng chị đã ở lại vào những giờ phút cuối cùng, đã bị bắt và ở tù. Khi chị qua đây, 3 ngày sau, chị đến hội cứu trợ thương phế binh với ông Nguyễn Hậu. Chị làm việc miệt mài, có khi một ngày mười mấy giờ để giúp cho cô nhi quả phụ ở quê nhà. Khi Kiều Mỹ Duyên đi với phái đoàn từ thiện ngoại quốc về Việt Nam, Kiều Mỹ Duyên đã gặp nhiều chị là vợ của thương phế binh, mọi người đều hỏi Kiều Mỹ Duyên về chị Hạnh Nhân và hội cứu trợ thương phế binh.

Hương Thơ:

Chị đã từng làm việc trong những hội từ thiện để giúp đỡ những người H.O và những người vợ lính, qua sự nỗ lực và thông cảm của chị phải không ạ?

Kiều Mỹ Duyên:

Có điều này Hương Thơ biết không, các con của anh em H.O qua đây những năm 1990, họ rất giỏi, giỏi lắm. Có lẽ vì họ đã sống cực khổ, ba ở tù, mẹ ở nhà phải đem từng cái bàn, cái ghế đi bán. Cho nên những người con của H.O đi làm dành dụm, họ thương cha mẹ, nên họ là những người mua nhà nhanh nhất, vì họ đùm bọc lẫn nhau. Họ đã từng ở chỗ khổ quá. Hiện nay, một số con của thương phế binh, quả phụ được học bổng du học ở Âu Châu cũng như ở Mỹ Châu, nhờ sự giúp đỡ của những người sống ở ngoại quốc. Họ giúp cho các cháu học tiếng Anh, thi lấy bằng tiếng Anh và được qua đây học. Cũng nhờ bà con khắp nơi trên thế giới thương cô nhi quả phụ, thương những người vợ lính và thương những người đã hy sinh vì Tổ quốc.

Hương Thơ ơi, Chúa dặn những việc tay phải làm đừng để tay trái biết. Kiều Mỹ Duyên nói về mình thì kỳ quá. Kiều Mỹ Duyên gửi tiền về Việt Nam giúp đỡ bằng nhiều cách. Hồi đó, Kiều Mỹ Duyên dạy học ở trường Văn Hóa Quang Trung. Đa số học trò là con của lính, muốn vào học trường Văn Hóa Quân Đội phải có cha hoặc mẹ là nhà binh. Sau này, vượt biên rồi, Kiều Mỹ Duyên vẫn còn liên lạc với các học trò, ở đây

cũng có hội, các em sáu mươi mấy tuổi rồi. Kiều Mỹ Duyên cũng gửi tiền về và nhờ người nhà của mình ở Việt Nam giúp đỡ những hoàn cảnh khó khăn. Khi mình gửi tiền về cho người ở Việt Nam, đôi khi rất khó tìm họ, phải qua 5- 6 ngõ hẻm, mới tìm thấy địa chỉ người nhận. Khi tìm đến được nơi ở, thì người thương phế binh đó đã qua đời, nhưng mình vẫn giúp đỡ cho vợ con và cha mẹ của họ. Vài trăm đô la ở ngoại quốc không nhiều, nhưng số tiền đó đối với người Việt Nam rất cần thiết khi bị bệnh hoặc qua đời. Chúng tôi lúc nào cũng mong mọi quý vị nhớ ơn người chiến sĩ đã hy sinh. Nhớ ơn, xin hãy giúp các thương phế binh, cô nhi quả phụ ở Việt Nam đang sống rất vất vả, khó khăn. Hãy giúp họ một chút. Kiều Mỹ Duyên không đeo hột xoàn, không đeo đồng hồ, nhưng giúp đỡ cho đồng bào được gì thì Kiều Mỹ Duyên sẵn lòng. Mà khi làm thì không nên nói bởi vì khi cho đừng để mọi người biết tên mình là tốt nhất.

Hương Thơ:

Hương Thơ cũng biết chị tham gia các hội từ thiện hỗ trợ, giúp đỡ các cựu chiến binh Việt Nam Cộng Hòa, cô nhi quả phụ qua vai trò nhà báo, qua phương tiện truyền thông, qua công việc của chị. Khi mình thành công ở lãnh vực nào đó và mình dùng sự thành công đó để cho đi, thì đó là thành quả to lớn nhất trong cuộc đời của một con người.

Thưa quý vị Liên Hiệp Quốc chọn ngày 20 tháng 6 hàng năm là ngày tị nạn của thế giới, để nâng cao nhận thức tình trạng của những người tị nạn trên khắp thế giới. “Người di tản buồn” là tên của 1 bài hát do nhạc sĩ Nam Lộc sáng tác, chia sẻ tâm trạng của ông trong những ngày đầu tị nạn. Đó cũng là chủ đề chúng tôi chọn cho buổi trò chuyện hôm nay, những người di tản buồn qua góc nhìn của một cựu phóng viên chiến trường An Nguyễn, Kiều Mỹ Duyên. Chị đã kể về sự nghiệp, về những kinh nghiệm của chị và tâm lòng của chị dành cho cô nhi quả phụ cũng như cựu chiến binh Việt Nam Cộng Hòa. Tiếp theo, chúng tôi xin nói về cuộc xung đột ở Ukraine.

Người dân Ukraine di tản, người già cần sự trợ giúp của mọi người.

Chúng ta nhìn thấy một đất nước bị chiến tranh, khiến hàng triệu người phải di tản. Chúng tôi đã rất xúc động và chị Kiều Mỹ Duyên đã gọi cho Hương Thơ chia sẻ những xúc động khi hai chị em nhìn thấy hình ảnh người tị nạn Ukraine. Hương Thơ rất xúc động khi nhìn thấy hình ảnh cậu bé 11 tuổi người Ukraine, một mình xách theo một túi ni lông trong đó có một điện thoại và một ít đồ đạc. Cậu bé đi một mình với niềm hy vọng được thoát ra khỏi vùng lửa đạn. Mẹ cậu đã gửi cậu trên xe lửa, đi qua khoảng 620 cây số và đi bộ đến Slovakia để gặp các anh chị em bên đó. Còn người mẹ phải ở lại chăm sóc người mẹ già của mình không thể di tản được. Đó là một hình ảnh rất là đau thương.

Hình ảnh cảm động: cậu bé người Ukraine một mình trên đường đi tìm người thân, mẹ cậu ghi số điện thoại người thân trên cánh tay cậu.

Hình ảnh của người Ukraine chúng ta thấy là những hình ảnh rất là nổi bật ngoài sự dũng cảm của tổng thống Volodymyr Zelensky, và những người đàn ông đã hy sinh chia tay với vợ con, bố mẹ. Bên cạnh đó, những người phụ nữ Ukraine cũng cảm hứng chiến đấu, nhắc chúng ta: “Giặc đến nhà, đàn bà cũng đánh”. Rất là cảm động khi nhìn hình ảnh người phụ nữ nữ mặc áo chiến binh rất đẹp để chiến đấu chống lại quân Nga. Chị có thể cho khán giả biết cảm tưởng của mình khi nhìn những hình ảnh đó. Chị nhận xét vai trò của phụ nữ như thế nào trong các cuộc chiến?

Nữ chiến binh Ukraine

Kiều Mỹ Duyên:

Thưa quý đồng hương, khi quý vị nghe giọng nói của Hương Thơ, thì quý vị cũng biết là nước mắt của cô đang rơi. Người nghệ sĩ dễ xúc động lắm! Hương thơ có một tiếng ca rất ngọt ngào, chắc quý đồng hương đã nghe cô hát rồi. Thưa quý đồng hương, hồi nãy Hương Thơ có kể chuyện một cậu bé người Ukraine, người mẹ viết số điện thoại lên cánh tay của đứa con, nhờ số điện thoại đó gọi điện cho những người thân ở quốc gia đang có tự do để được giúp đỡ. Ai cũng xúc động hết. Kiều Mỹ Duyên hết sức xúc động khi thấy một người lính trẻ Ukraine tình nguyện ra chiến trường, viết lại mấy câu thơ, trong đó nói với cha mẹ nếu con có qua đời, cha mẹ hãy hạnh diện vì con là người Ukraine, sinh ra và chết cho quê hương, nếu con có qua đời, cha mẹ đừng lo cho con, đừng buồn vì con. Và dặn dò em trai hãy ráng học giỏi, và từ bây giờ chiếc xe đạp của anh sẽ thuộc về em. Khi Kiều Mỹ Duyên nhìn hình của người lính trẻ với đôi mắt ươn ướt, Kiều Mỹ Duyên viết một bài báo có nhắc đến chiếc xe đạp, thì có hai người bạn trẻ đến thăm chúng tôi là bác sĩ Tâm Nguyễn và Hải Đăng. Hai người trẻ này hứa tặng cho người lính chiến và em trai của anh, mỗi người một chiếc xe đạp. Khi bài viết này được đăng trên báo, hàng trăm độc giả gọi điện và email muốn tặng xe đạp cho người lính trẻ. Có người hỏi làm sao tìm được người lính trẻ? Kiều Mỹ Duyên trả lời dễ quá! Bây giờ chúng ta có hình ảnh của người lính, đưa hình này cho vị tướng tư lệnh Ukraine thì sẽ tìm được người lính trẻ đó.

Chúng ta hãy cầu nguyện cho tất cả những người lính chiến Ukraine bình yên, toàn vẹn thân thể trở về sau khi quân địch rút lui, trở về với gia đình, được thương yêu ôm ấp với gia đình của mình.

Thưa quý đồng hương, Kiều Mỹ Duyên đã từng đi với liên đoàn 5 Biệt Động Quân, đi với đoàn y tế, trong lúc Cộng Sản tấn công vào Cây Thị, Thị Nghè và nhiều nơi trong thành phố. Lúc bom rơi, đạn nổ, nhà cháy, có nhiều người chết. Những đứa

trẻ bò ra từ những ngôi nhà đang cháy đỏ, chúng tôi bồng những đứa trẻ trên tay, bế lên xe Hồng Thập Tự, đem những đứa trẻ đó vào trong cô nhi viện nào gần nhất. Chúng tôi nhớ mãi hình ảnh đó cho tới bây giờ. Biển cố Mậu Thân đã trôi qua hơn nửa thế kỷ, nhưng hình ảnh đứa bé bò ra từ đám cháy, chúng tôi vô cùng xúc động. Bây giờ Hương Thơ chỉ nhìn thấy em bé 11 tuổi người Ukraine bơ vơ trên đường, nếu Hương Thơ nhìn thấy đứa trẻ Việt Nam trong biển cố Mậu Thân bò ra khỏi căn nhà đang cháy vì bị pháo kích mà ba mẹ em chết kẹt trong đó và nếu Hương Thơ đi theo đoàn xe cứu thương lúc đó, thế nào Hương Thơ cũng sẽ ẵm em thôi. Khi mà ẵm đứa bé trong lòng của mình và tôi phải đưa cánh tay để che cho em, nếu đạn có bắn vào xe Hồng Thập Tự thì trúng tôi thôi, mà đạn không trúng em bé. Hương thơ biết không, theo luật quốc tế, máy bay mà có in dấu Hồng Thập Tự, biểu tượng của Hồng Thập Tự thì bên kia không được bắn, hoặc xe Hồng Thập Tự cũng không được bắn, nhưng quân thù đâu để ý đến chuyện đó, cứ việc bắn, không coi sinh mạng con người ra gì.

Thưa quý khán thính giả, xin quý vị một lời cầu nguyện chân thành để ơn trên, Đấng tối cao phù hộ người dân Ukraine, cho chiến tranh sớm chấm dứt, cho máu ngừng đổ, thịt ngừng rơi nữa. Kiều Mỹ Duyên rất ngưỡng mộ 20,000 trai trẻ khắp nơi, trong đó có người Việt Nam sinh ra ở Mỹ, và có những người lính chiến tình nguyện qua Ukraine. Anh Hiếu Lê đang làm chủ một nhà hàng ở Columbus, đã từng là chiến binh của Hoa Kỳ dự trận đánh ở A Phú Hãn, bây giờ đã qua Ukraine chiến đấu. Rất nhiều người đi, có cả phụ nữ. Hương Thơ và Kiều Mỹ Duyên ngả mũ kính chào đoàn quân quốc tế, không phải là quốc gia của họ, họ đi là biết liều chết nhưng họ đi để bảo vệ hòa bình. Nếu Ukraine mất thì các nước lân cận như Ba Lan hay Hungary cũng không còn.

Hương Thơ:

Hương Thơ được biết chị có người bạn Ukraine. Chị có thể kể về người bạn này được không?

Kiều Mỹ Duyên:

Thưa quý khán thính giả, có một cô người Ukraine tên Veronika Mudra, cô thành lập ngay tức khắc hội từ thiện White Ribbon USA. Cô nức nở khi thấy cộng đồng Việt Nam biểu tình trước khu Phước Lộc Thọ để yểm trợ cho người dân Ukraine. Cô lên sân khấu phát biểu và gọi điện cho một vị tướng đang ở mặt trận Ukraine, từ chiến trường, ông tướng gửi về một video clip khoảng 4 phút, khi đó là 3 sáng ở Ukraine, 5 giờ chiều ở đây, cô Veronika liên lạc lần thứ hai với vị tướng này, nhưng không nói được nhiều, tiếng được tiếng mất, bởi vì họ đang di tản, nếu nói chuyện lâu thì bên địch, bên Nga sẽ biết làn sóng phát ra từ đâu, có thể dội bom xuống. Nói xong ông phải di tản, cho nên lần thứ hai không nói được nhiều, nhưng ông cũng kêu gọi tha thiết chính phủ Mỹ và dân Mỹ, tất cả đồng bào trên thế giới giúp Ukraine bằng mọi cách. Như cô Veronika làm thiện nguyện, mẹ cô còn ở Ukraine, cô sẽ trở về và mang sự giúp đỡ của đồng bào ở đây như thực phẩm, thuốc men, áo ấm và tiền bạc về một nước lân cận và sau đó đi đường bộ về Ukraine. Thưa quý vị, các quốc gia khác đã trợ giúp khí giới cho Ukraine. Câu nói của tổng thống Ukraine đề đời: chúng tôi không cần di tản, chúng tôi cần khí giới để chống quân thù. Vợ tổng thống mặc đồ nhà binh đứng sát bên cạnh chồng để cùng nhau chiến đấu. Bộ trưởng và các tướng lãnh đều sát cánh bên ông chống kẻ thù thì làm sao mất nước cho được? Nhất định họ sẽ giữ được đất nước của mình.

của Mỹ cũng đang có mặt và hội Hồng Thập Tự cũng đang có mặt ở Ukraine. Quý vị có thể tìm hiểu các trang mạng của NGO, rất nhiều người đang có mặt vận chuyển lương thực, thuốc men bằng đường bộ. Hiện nay ở Ba Lan có hai chùa chứa gần 10.000 người Việt Nam tị nạn, họ không chịu về nước, chỉ có vài trăm người về Việt Nam thôi, còn bao nhiêu họ xin tị nạn ở các quốc gia lân cận. Thưa quý đồng hương, 5- 10 đồng của mình cho cũng rất quý báu trong lúc này, rất cần thiết cho người Ukraine. Sáng nay trong bản tin, chúng ta thấy số người tị nạn trên 3 triệu người, 23 ngày chiến tranh xảy ra mà số người chết rất nhiều. Ngày nào cũng có người chết, trẻ em chết, người già chết, lính chết và 7 tướng Nga xâm lược đất nước Ukraine cũng đã bỏ mạng rồi. Ông Thị Trưởng Ukraine đi phát bánh mì cho người tị nạn bị trúng đạn chết tại chỗ, và 1 thị trưởng bị bắt làm tù binh mới được thả ngày hôm qua. Ông nói sẽ nghỉ ngơi vài ngày và sau đó sẽ cầm súng tiếp tục chiến đấu, 1 thị trưởng Ukraine đổi 7 tù binh Nga. Rất cảm động, rất anh hùng.

Hương Thơ:

Thưa chị, những người già vì sức khỏe không thể đi bộ xa, họ cũng ở lại để kiếm thức ăn và giúp đỡ những người đang bị thương và cũng cầm súng.

Kiều Mỹ Duyên:

Tổng Thống Ukraine nói rằng từ 18 đến 65 tuổi ở lại chiến đấu. Có một ông già 80 tuổi, gốc người Ukraine, xách ba lô đến tòa đại sứ Ukraine ở Washing D.C xin về Ukraine chiến đấu. Có những đứa trẻ 14- 15 tuổi, cha mẹ bảo đi di tản nhưng vẫn xin ở lại chiến đấu cùng ba mẹ. Các em 14- 15 tuổi nhưng rất to con và khi ra chiến trường thì đâu ai kiểm tra giấy tờ của các em?

Hương Thơ:

Thưa chị, sau hai tác phẩm chị đã trình làng, em hy vọng trong tương lai chị sẽ viết thêm cảm tưởng dòng tị nạn người Ukraine và người Việt Nam dưới góc nhìn của người phóng viên chiến trường.

Kiều Mỹ Duyên:

Chúng tôi đã viết 3 bài báo về chiến tranh ở Ukraine để kêu gọi mọi người đóng góp. Chúng tôi nhận thấy rất nhiều người đóng góp, của ít lòng nhiều, ngày xưa người ta giúp mình khi mình khổ cực, chết trên biển 10 triệu người di tản. Ukraine trong 2 tháng di tản hơn ba triệu người. Chúng tôi xin quý bà con, quý khán thính giả cầu nguyện, cầu nguyện và cầu nguyện. Bây giờ mình có tiền thì giúp tiền để mua thực phẩm, nhưng lời cầu nguyện sẽ thấu đến Thượng Đế. Thượng Đế sẽ ban phước lành cho người dân Ukraine, phải không Hương Thơ? Cảm ơn Hương thơ đã mời Kiều Mỹ Duyên đến chương trình “Người di tản buồn”.

Tổng Thống Ukraine, Valadymyr Zelensky, nhất định không di tản.

Hương Thơ:

Như lời tổng thống Zelensky nói: Tổng thống Hoa Kỳ lãnh đạo thế giới và lãnh đạo hòa bình. Chúng ta là người Mỹ gốc Việt, chúng ta cũng nên theo lời kêu gọi đó. Cảm ơn cuộc trò chuyện với chị Kiều Mỹ Duyên, phóng viên chiến trường mà ngòi bút được ví như cây súng, viết lại cuộc chiến khốc liệt ở Việt Nam trước 1975. Xin cảm ơn những câu chuyện của chị, sự thông cảm nỗi đau của những người di tản buồn, những nạn nhân của chiến tranh, một điều mà không ai trong chúng ta muốn xảy ra trong thế kỷ này. Mong rằng tất cả quý vị cùng cầu nguyện như lời kêu gọi của chị Kiều Mỹ Duyên cho chiến tranh chấm dứt ở Ukraine.

Nếu quý vị muốn hỗ trợ Ukraine, xin liên lạc “The US Ukraine Foundation” tại địa chỉ email nadia@usukraine.com, số điện thoại 202-468-6614 hoặc liên lạc với YMCA, Hội Hồng Thập Tự.

Mong bình an và hòa bình đến với mọi người và thế giới.

Orange County, 03/2022
KIỀU MỸ DUYÊN
(kieumyduyen1@yahoo.com)